

Příběhy našich sousedů

RNDr. Miloš Vystrčil

„Myslím si, že je skvělé, že už s sebou mladá generace nenese zátěž minulosti, kterou já v sobě mám, kdy jsem žil v režimu, který lidi deformoval.“

Zpracovali: Laura Bohanusová, Anna a Aneta Švehlovy, Jan Olišar

Vyučující: Mgr. Tereza Servusová

Škola: Základní škola Jihlava, Křížová 33, příspěvková organizace

Pan Miloš Vystrčil se narodil 10. srpna 1960 v Dačicích. Od narození bydlel s rodinou v Telči.

Rodina z tatínkovy strany vlastnila v Telči továrnu (továrna *Josef Vystrčil a syn*) zaměřenou na výrobu kovových ústrojí lihovarů, hasičských stříkaček a hospodářských strojů, jež byla roku 1948 znárodněna. Rodina byla zařazena mezi „nepřátele státu“ – kapitalisty, členy buržoazie – a její život se tímto okamžikem stal komplikovanější.

„Táta, když mu bylo 22 roků, se najednou stal majitelem firmy Josef Vystrčil a syn, Vystrčilovy továrny v Telči, v roce 1947 totiž zemřel Bohumil Vystrčil, můj děda. Táta byl v Praze v té době, měl mladší sestru a najednou se dostal do doby února 1948, kdy už proletariát nastupoval, a měl na starosti fabriku, kde tomu úplně nerozuměl... On z toho ze všeho byl vystresovanej, pak nás ve čtyřicátým osmým znárodnili. Oni tam i bydleli, to znamená, že neměli kde bydlet, zároveň měl na starosti mladší sestru a najednou se musel o všechno, co se na něj nahrnulo, starat. Byly na něj tlaky, jako na kapitalistu. A celou dobu se bál, co s ním bude a s jeho sestrou. Můj názor je, že ani kvůli tomu se dlouhou dobu neženil, protože nevěděl, jestli by se dokázal postarat o manželku, případně o děti. A co by s těmi dětmi bylo.“

Rodina na sebe nechtěla upozorňovat, nehovořila o minulosti, nevyjadřovala se k dění v republice. „*Já jsem se narodil roku 1960, můj brácha 1964 a filosofie rodiny byla – neříkat nic o minulosti, o ničem nemluvit, a když my nic nevíme, nikomu nic neřekneme.... Táta nechtěl, abychom cokoliv kdekoliv říkali, a my jsme na rozdíl od jiných studentů neříkali žádné politické vtipy. My jsme to měli zakázaný, protože my bychom na to doplatili.... Jaká byla historie, že jsme byli nějací továrníci a tak dále, já jsem nevěděl a dozvěděl jsem se to od cizích lidí.*“

V dětství byl nadšeným členem skauta, později Pionýra. I zde situace nebyla lehká. V roce 1968 se pan Vystrčil stal členem skautského oddílu, který se nazýval Táborníci. V období „pražského jara“ totiž došlo k oživení skautů a k obnovení mnoha skautských oddílů. Po příjezdu vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968 a následné normalizaci dochází opět ke změně a k návratu pionýrů. „*Náš oddíl se jmenoval Táborníci a našemu oddílovému vedoucímu, protože učil na gymnáziu, řekli, že jestli ještě chce učit na gymnáziu a dělat ředitele, aby se skautský oddíl změnil na pionýrský oddíl. Tak se ze mě stal pionýr... Měli jsme takovej znak, ty uši lesní moudrosti. Ty jsme si museli ustríhnout, aby to nebylo moc buržoazní, tak jsme měli jen kulatý znak bez těch uší.*“ I v dospívání pokračuje v tomto zájmu a později se stává velitelem oddílu.

Roku 1975 začal studovat Gymnázium Otokara Březiny v Telči. Toto období se stává významným mezníkem v jeho životě, neboť k přijetí na střední školu nestačilo pouze úspěšně složit přijímací zkoušky. O osudu některých žáků rozhodoval tzv. uliční výbor KSČ. Byla to určitá skupina lidí, která dohlížela na chování obyvatel a udávala je vyšším orgánům za případnou kriminální nebo kontrarevoluční činnost. Uliční výbor občas také psal kádrové posudky na obyvatele příslušné ulice, zda jim bude umožněno studovat. *„Ten tedy naznal, že naše rodina se chová ve shodě s režimem, že nerebeluje proti režimu, což je asi správnější, protože jsem byl buržoazního původu. To se muselo takhle vždycky zkoumat.“*

Další důležitý mezník jeho života – výběr vysoké školy – byl rovněž ovlivněn politickou situací v ČSSR. V roce 1979 u nás stále panovala tvrdá normalizace a lidem s buržoazní „nálepkou“ byla volba povolání opět značně omezena a ztížena. Většinou jim bylo doporučeno, aby studovali na vysoké škole technické obory. Komunističtí činitelé měli představu, že tato povolání nemohou ohrožovat režim svými proletářskými názory. Pan Vystrčil nejdříve přemýšlel o vysoké škole stavební, ale protože rád pracoval s dětmi, zvolil povolání učitelské.

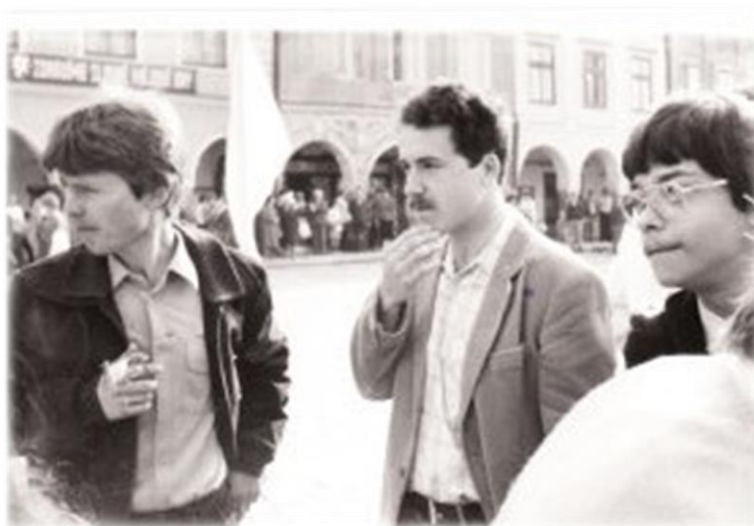
„Tak jsme to s maminkou rozebírali a pak i s panem Šimkem, což byl můj třídní, a on řekl, že kdybych se přihlásil na matematiku-fyziku, tak tam je směrný číslo vyšší, než je počet přihlášených. V té době bylo všechno plánované a směrné číslo určovalo, kolik lidí může studovat ten daný obor. A na matiku-fyziku bylo asi číslo 13, přihlášených bylo 9. Tak oni, když jsem udělal ty přijímačky, mě vzali. Ale my jsme byli hodná rodina, nedělali jsme žádný rebelie.“ Přestože pan Vystrčil nebyl dělnického původu, byl přijat a začal tak studovat Přírodovědeckou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykova univerzita), obor matematika–fyzika.

Po ukončení vysoké školy v roce 1984 se vrátil do Telče a krátce zde učil na základní škole.

Po splnění jednoleté povinné vojenské služby ve Strašicích u Rokycan začal roku 1985 učit na gymnáziu, kde dříve sám studoval. „*Ten ředitel školy, ten Ruks, byl, byť jsem si to v té době úplně nemyslel, tak dneska zpětně, když se na to dívám, byl docela odvážnej a osvícenej, protože na tý škole i za doby socialismu, vlastně i za doby, kdy já jsem tam potom učil, v době 1988, 1989, studovali např. sourozenci Brodští, syn a dcera spisovatelky Brodské... Studovala tam Marta a Františka Jirousovy. Ty jsem učil. Dcery Magora Martina Jirouse. Pan ředitel Ruks se docela snažil, aby ty lidi těchto rodin, který to nemají úplně jednoduchý, tak se jim dostalo aspoň gymnaziálního vzdělání. Takže možná i to byl důvod, proč mě tam potom vzal. Že s tím neměl takový problém, pokud to ovšem nezakázal nějaký stranický orgán.*“

Souběžně s ukončením vojenské služby a nástupem na gymnázium se roku 1985 oženil. O dva roky později se stává otcem, když se mu narodí první dcera, roku 1989 se rodina rozšířila o druhou dceru.

Začátek sametové revoluce zastihl pana Vystrčila v Brně, kde se účastnil setkání Jednoty československých matematiků a fyziky. Poté se vrátil domů do Telče, kde byl stále „klid“. Informace o dění v Praze se šířily podstatně pomaleji než dnes. Zpočátku se zapojil v rámci učitelů. *„Vedly jsme s Blankou Krejčíkovou učitelské fórum tady a tak dále... Postupně jsem se zapojil i do činností v rámci nových samospráv.“* Následné aktivity už byly intenzivnější, i když v pozadí byla stále obava toho, co by se mohlo mladé rodině stát, kdyby se starý systém (socialismus) vrátil. *„Říkal jsem si, že když teď jsme dostali tu příležitost, tak bysme to měli konečně zkusit. Když je to možný, abychom žili v trochu jiným světě než doposud.“* V této době se dokonce setkal s Václavem Havlem.

Po roce 1989 je v naší republice obnovena demokracie a současně s ní probíhá vlna restitucí, tj. navrácení dříve zabavených majetků. I rodina Vystrčila se zajímala, jak by restituce jejich majetku probíhala, jaký je aktuální stav. *„Táta zúřadoval nějaké navrácení majetku, který my v Telči vlastnili s tím, že to bylo docela komplikovaný, protože ta fabrika, ten Motorpal, měl v té době více jak 300 zaměstnanců. To znamená, že firma byla maličká část toho Motorpalu. A co by to znamenalo, kdyby se šlo do nějaké velké privatizace, že nám vrátí nějakou malou část a na ten zbytek si musíme půjčit. Což mnoho lidí tenkrát udělalo... Můj táta, který byl, jak jsem popisoval, hodně opatrný, říkal, už nebudeme nic takového dělat. Já jsem učil, bavilo mě to. Můj brácha měl taky jiné zájmy, tak jsme ho nepřesvědčovali, že budeme něco privatizovat. Měli jsme to nastavený jinak.“*

Devadesátá léta už se nesou ve znamení politických aktivit. V roce 1990 se stal v Telči členem širokého městského shromáždění. O rok později kandidoval za Občanské fórum a byl

zvolen zastupitelem města Telče (tuto funkci zastává dodnes). Stále vyučoval na gymnáziu, kde se také stal zástupcem ředitele. Roku 1998 byl zvolen starostou města Telče a krátce na to opouští školství, aby se mohl plně věnovat své funkci.

Celý život pana Vystrčila je spjatý s vysočinským krajem, a především s městem Telč, kde má rodina Vystrčilova hluboké kořeny. I když část týdne musí z pracovních důvodů trávit v Praze, rád se vrací zpět, protože toto území má rád a žijí tu dle jeho slov „*skromní a uvážliví lidé*“. Stál také u zrodu samosprávného kraje a v letech 2000-2004 zastával funkci náměstka hejtmána. „*Snažili jsme se dosáhnout toho, aby vznikl Kraj Vysočina. Říkám, že Kraj Vysočina drží republiku pohromadě, máme půlku okresů z Moravy a půlku z Česka.*“ V dalším volebním období, tj. v letech 2004-2008, se stává v pořadí druhým hejtmanem Kraje Vysočina.

Roku 2010 kandidoval v senátních volbách a byl zvolen senátorem, kterým je dodnes. O deset let později se stává předsedou Senátu Parlamentu České republiky.

Pan Vystrčil je znám také jako sportovec, aktivně se věnuje běhu. Má rád folkovou a trampskou muziku, rád tráví čas se svými blízkými ve společnosti nebo na hokejových či fotbalových utkáních. „*Život je o práci a potom o užití si volného času tak, aby se vám to líbilo.*“